

471**USTAWA**

z dnia 22 maja 1997 r.

o zmianie ustawy — Prawo o advokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw.

Art. 1. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o advokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 i Nr 25, poz. 187, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1986 r. Nr 42, poz. 202, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1996 r. Nr 77, poz. 367 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Tytuł zawodowy „adwokat” podlega ochronie prawnej.”;

2) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. Zawód adwokata polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami.

2. Pomoc prawna świadczona jest osobom fizycznym, podmiotom gospodarczym oraz jednostkom organizacyjnym.

3. Przez jednostkę organizacyjną rozumie się organ państwowy lub samorządowy, osobę prawną, organizację społeczną lub polityczną oraz inny podmiot nie posiadający osobowości prawnej.”;

3) po art. 4 dodaje się art. 4a—4d w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. Adwokat wykonuje zawód w kancelarii adwokackiej, w zespole adwokackim oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem adwokatów lub adwokatów i radców prawnych, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie adwokaci lub adwokaci i radcowie prawni, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej.

2. Siedzibę zawodową adwokata, na jego wniosek, wyznacza okręgowa rada adwokacka.

Art. 4b. 1. Adwokat nie może wykonywać zawodu:

- 1) jeżeli pozostaje w stosunku pracy,
- 2) jeżeli jego małżonek pełni funkcje sędziowskie, prokuratorskie lub w okręgu izby adwokackiej — w organach dochodzeniowo-śledczych,
- 3) jeżeli został uznany za trwale niezdolnego do wykonywania zawodu,
- 4) jeżeli został ubezwłasnowolniony,
- 5) w razie orzeczenia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych albo tymczasowego zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych.

2. Adwokat nie może wykonywać zawodu w okręgu tej izby, w której spokrewniona z nim osoba do drugiego stopnia lub spowinowacana z nim w pierwszym stopniu pełni funkcje wymienione w ust. 1 pkt 2.

3. Zakaz przewidziany w ust. 1 pkt 1 nie dotyczy pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych.

Art. 4c. 1. O trwałej niezdolności do wykonywania zawodu orzeka okręgowa rada adwokacka.

2. Uchwała zapada po wystuchaniu adwokata i jego pełnomocnika ustanowionego spośród adwokatów oraz po zaznajomieniu się z opiniami lub orzeczeniami lekarskimi. Okręgowa rada adwokacka wyznacza pełnomocnika z urzędu, jeżeli adwokat go nie ustanowi.

3. W razie wszczęcia postępowania o stwierdzenie trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, okręgowa rada adwokacka może zawiesić adwokata tymczasowo w wykonywaniu czynności zawodowych. To samo uprawnienie przysługuje okręgowej radzie adwokackiej wtedy, gdy przeciwko adwokatowi zostało wszczęte postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

Art. 4d. 1. Adwokat zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych nie może występować przed sądami lub organami państwowymi i samorządowymi. W okresie zawieszenia adwokat może wykonywać inne czynności, na które uzyskał zezwolenie dziekana.

2. Czynne i bierne prawo wyborcze do organów samorządu adwokackiego nie przysługuje adwokatowi zawieszonemu w wykonywaniu czynności zawodowych.”;

4) w art. 5 wyrazy „Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” zastępuje się wyrazami „Rzeczypospolitej Polskiej”;

5) w art. 6:

a) dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie ust. 1,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.

3. Adwokata nie można zwolnić od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.”;

6) w art. 7:

a) dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie ust. 1,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, strój urzędowy adwokatów biorących udział w rozprawach sądowych.”;

7) w art. 8 w ust. 2 po wyrazie „zniewagę” dodaje się wyrazy „lub zniesławienie”;

- 8) w art. 11 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„5. Nie można łączyć mandatów ustawowych organów samorządu adwokackiego. Ograniczenie to nie dotyczy kierownika zespołu adwokackiego.”;
- 9) w art. 13 wyrazy „Radzie Państwa” zastępuje się wyrazami „Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej”;
- 10) w art. 14:
a) w ust. 1 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „w terminie 6 miesięcy od daty ich doręczenia.”,
b) w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Skargę spóźnioną Sąd Najwyższy pozostawia bez rozpoznania.”,
c) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Naczelna Rada Adwokacka, na wniosek Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, uchyla sprzeczną z prawem uchwałę zgromadzenia izby, w terminie 6 miesięcy od daty jej doręczenia.”;
- 11) art. 16 otrzymuje brzmienie:
„Art. 16. 1. Opłaty za czynności adwokackie ustala umowa z klientem.
2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych ustala, w drodze rozporządzenia, opłaty za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiące podstawę do zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich.
3. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych określi, w drodze rozporządzenia, stawki minimalne za czynności adwokackie, o których mowa w ust. 1.”;
- 12) tytuł działu II otrzymuje brzmienie:
„Wykonywanie zawodu adwokata”;
- 13) w art. 17 skreśla się wyraz „podstawową”;
- 14) skreśla się art. 19;
- 15) skreśla się art. 20;
- 16) art. 21 otrzymuje brzmienie:
„Art. 21. 1. Adwokat powinien zamieszkiwać w miejscowości, w której ma wyznaczoną siedzibę zawodową wykonywania zawodu. Okręgowa rada adwokacka w uzasadnionych wypadkach może zezwolić adwokatowi na inne miejsce zamieszkania.
2. Naczelna Rada Adwokacka w uzasadnionych wypadkach — po zasięgnięciu
- opinii zainteresowanych okręgowych rad adwokackich — może zezwolić adwokatowi na zamieszkanie w okręgu innej izby, jeżeli miejscowość zamieszkania jest położona w pobliżu miejscowości, w której ma siedzibę zawodową.
3. Adwokat świadczy pomoc prawną z urzędu w okręgu sądu rejonowego, w którym ma wyznaczoną siedzibę zawodową.”;
- 17) skreśla się art. 22;
- 18) w art. 24:
a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Składki na ubezpieczenie społeczne opłacają zespoły adwokackie, spółki jawne i komandytowe, o których mowa w art. 4a ust. 1. Adwokaci wykonujący zawód w kancelariach adwokackich lub w spółkach cywilnych opłacają składki osobiście.”,
b) w ust. 5 wyrazy „Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych” zastępuje się wyrazami „Minister Pracy i Polityki Socjalnej”;
- 19) w art. 32 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Od uchwał zebrania zespołu służy odwołanie do okręgowej rady adwokackiej. Od uchwały okręgowej rady adwokackiej odwołanie nie przysługuje.”;
- 20) art. 35 otrzymuje brzmienie:
„Art. 35. Rozwiązanie zespołu następuje na podstawie uchwały zebrania zespołu lub uchwały okręgowej rady adwokackiej.”;
- 21) art. 36 otrzymuje brzmienie:
„Art. 36. Okręgowa rada adwokacka dokonuje wizytacji zespołów adwokackich, kancelarii adwokackich, spółek z wyłącznym udziałem adwokatów oraz adwokatów w spółkach z udziałem adwokatów i radców prawnych.”;
- 22) art. 37 otrzymuje brzmienie:
„Art. 37. Przepisy działu niniejszego stosuje się odpowiednio do adwokatów wykonujących zawód w kancelarii adwokackiej oraz w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1.”;
- 23) po art. 37 dodaje się art. 37a w brzmieniu:
„Art. 37a. 1. Adwokat wykonujący zawód w kancelarii adwokackiej oraz w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1, obowiązany jest zapewnić zastępstwo w przypadku urlopu lub innej przemijającej przeszkody tak, aby prowadzone przez niego sprawy nie doznały uszczerbku.
2. Dziekan wyznacza z urzędu zastępcę adwokata, o którym mowa w ust. 1,

- nie mającego czasowo lub trwale możliwości wykonywania zawodu, jak również w wypadku skreślenia z listy adwokatów. Decyzja dziekana stanowi upoważnienie adwokata do prowadzenia spraw i powinna mieć formę pisemną.”;
- 24) w art. 38 w ust. 1 po wyrazie „siedzibę” dodaje się wyraz „zawodową”;
- 25) w art. 39 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) zgromadzenie izby składające się z adwokatów wykonujących zawód oraz delegatów pozostałych adwokatów,”;
- 26) w art. 40 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) określanie minimalnej i maksymalnej liczby członków izby adwokackiej,”;
- 27) w art. 44:
a) dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie ust. 1,
b) po ust. 1 dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:
„2. Do zakresu działania okręgowej rady adwokackiej należy występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji podmiotu prowadzącego działalność w zakresie pomocy prawnej niezgodnie z przepisami ustawy.
3. Okręgowa rada adwokacka może zawiesić w czynnościach zawodowych, do czasu uiszczenia należności, adwokata, który zalega — pomimo wezwania — z zapłatą składki dłuższej niż 6 miesięcy.”;
- 28) w art. 45 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Uchwały w sprawach osobowych zapadają w głosowaniu tajnym. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, który ujawnia swój głos.”;
- 29) w art. 47 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Uchwała okręgowej rady adwokackiej w sprawie wpisu na listę adwokatów powinna być podjęta w ciągu dwóch miesięcy od daty złożenia wniosku o wpis. Uchwała okręgowej rady adwokackiej w sprawie wpisu na listę aplikantów adwokackich powinna być podjęta w ciągu dwóch miesięcy po przeprowadzeniu konkursu przez okręgową radę adwokacką.”;
- 30) w art. 48 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. Inne decyzje dziekana podlegają zaskarżeniu w wypadkach przewidzianych w ustawie.”;
- 31) art. 49 otrzymuje brzmienie:
„Art. 49. Okręgowa rada adwokacka prowadzi listę adwokatów i aplikantów adwokackich, której odpis przesyła corocznie Naczelnej Radzie Adwokackiej, właściwym prezesom sądów apelacyjnych, sądów wojewódzkich i właściwym prokuratorom apelacyjnym i wojewódzkim oraz zawiadamia o zmianach na tej liście.”;
- 32) w art. 55 w ust. 2 wyraz „piętnastu” zastępuje się wyrazami „jednej trzeciej”;
- 33) w art. 56 w pkt 6:
a) skreśla się lit. b),
b) skreśla się lit. c);
- 34) w art. 58:
a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) uchylenie sprzecznych z prawem uchwał zgromadzenia izby,”
b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) wydawanie opinii, o których mowa w art. 16 ust. 2 i 3,”
c) skreśla się pkt 7,
d) w pkt 12:
— lit. a) otrzymuje brzmienie:
„a) zasad wyboru delegatów adwokatów, o których mowa w art. 39 pkt 1,”
— po lit. f) dodaje się lit. g)—j) w brzmieniu:
„g) zasad tworzenia, organizowania, funkcjonowania i rozwiązywania zespołów adwokackich oraz uczestniczenia w dochodzie zespołów,
h) zasad wykonywania zawodu indywidualnie lub w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1,
i) działania rzeczników dyscyplinarnych,
j) zasad przeprowadzania konkursu na aplikantów adwokackich,”;
- 35) w art. 59 w ust. 3 wyrazy „w art. 58 pkt 2, 7, 11 i 12” zastępuje się wyrazami „w art. 58 pkt 1a, 2, 11 i 12”;
- 36) w art. 65:
a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata,”
b) w pkt 2 skreśla się wyrazy „posiada obywatelstwo polskie i”,
c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) ukończył uniwersyteckie studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra prawa lub zagraniczne uniwersyteckie studia prawnicze uznane w Polsce za równorzędne i władza językiem polskim w mowie i piśmie,”
d) w pkt 4 po wyrazie „odbył” dodaje się wyrazy „w Polsce”;
- 37) w art. 66:
a) dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie ust. 1,

- b) w ust. 1:
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) osób, które co najmniej przez trzy lata zajmowały stanowisko sędziego, prokuratora lub wykonywały zawód notariusza,”
 - pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
„3) osób, które mając kwalifikacje sędziowskie, prokuratorskie lub notarialne przynajmniej przez trzy lata wykonywały zawód radcy prawnego,
4) osób, które odbyły aplikację radcowską przewidzianą w przepisach o radcach prawnych i złożyły egzamin radcowski oraz przynajmniej trzy lata wykonywały zawód radcy prawnego.”
- c) po ust. 1 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Od wymogu odbycia aplikacji adwokackiej okręgowa rada adwokacka może zwolnić obywatela państwa należącego do Unii Europejskiej, jeżeli ukończył on zagraniczne uniwersyteckie studia prawnicze uznane w Polsce za równorzędne oraz włada językiem polskim w mowie i piśmie, spełnia przesłanki wymienione w art. 65 pkt 1 i 2, jest wpisany na listę adwokatów w kraju należącym do Unii Europejskiej i wykonywał zawód adwokata. Naczelna Rada Adwokacka wyznacza okręgową radę adwokacką dla przeprowadzenia egzaminu adwokackiego.”;
- 38) art. 67 otrzymuje brzmienie:
„Art. 67. Osoby, które wykonywały zawód sędziego lub prokuratora, nie mogą w ciągu dwóch lat od zaprzestania wykonywania tego zawodu wykonywać zawodu adwokata w okręgu tej izby adwokackiej, w której zajmowały powyższe stanowisko. Zakaz ten nie dotyczy sędziów Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu, Sądu Najwyższego, sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz prokuratorów Prokuratury Krajowej.”;
- 39) w art. 68:
- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Okręgowa rada adwokacka podejmuje uchwałę dotyczącą wpisu na listę adwokatów, wyznaczając jednocześnie siedzibę zawodową, kierując się w tym względzie koniecznością prawidłowego rozmieszczenia adwokatów w celu zapewnienia ludności należytej pomocy prawnej.”
 - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Okręgowa rada adwokacka może zaniechać wyznaczenia siedziby zawodowej, jeżeli zachodzą przeszkody, o których mowa
- w art. 4b ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2, do wykonywania zawodu adwokata.”;
- 40) w art. 69 w ust. 3 wyrazy „Sądu Najwyższego” zastępuje się wyrazami „Naczelnego Sądu Administracyjnego”;
- 41) w art. 71 po dwukrotnie użytym wyrazie „siedzibę” dodaje się wyraz „zawodową”;
- 42) w art. 72 w ust. 1:
- a) w pkt 3 po wyrazie „siedziby” dodaje się wyraz „zawodowej”,
 - b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) objęcia stanowiska w organach wymiaru sprawiedliwości, organach ścigania lub rozpoczęcia wykonywania zawodu notariusza,”
- c) skreśla się pkt 6;
- 43) art. 75 otrzymuje brzmienie:
„Art. 75. Do aplikantów adwokackich stosuje się odpowiednio przepisy art. 5—8, art. 65 pkt 1—3, art. 68 ust. 1.”;
- 44) po art. 75 dodaje się art. 75a w brzmieniu:
„Art. 75a. Okręgowa rada adwokacka rozstrzyga o wpisie na listę aplikantów adwokackich po przeprowadzeniu konkursu. Konkurs przeprowadza się raz w roku kalendarzowym przed rozpoczęciem roku szkoleniowego.”;
- 45) art. 76 otrzymuje brzmienie:
„Art. 76. 1. Aplikacja adwokacka trwa trzy lata i sześć miesięcy, przy czym co najmniej przez okres sześciu miesięcy odbywa się w sądzie, prokuraturze, kancelarii notarialnej lub innej instytucji na podstawie skierowania okręgowej rady adwokackiej.
2. Aplikantom adwokackim wpisanym na listę po odbyciu aplikacji sądowej, prokuratorskiej, notarialnej lub radcowskiej zakończonej pozytywnie zdaniem egzaminem, okręgowa rada adwokacka może skrócić okres aplikacji adwokackiej do lat dwóch.
3. Szkolenie aplikantów adwokackich może być organizowane wspólnie z aplikantami radcowskimi.
4. Aplikant adwokacki odbywa aplikację adwokacką pod kierunkiem patrona wyznaczonego przez dziekana okręgowej rady adwokackiej.
5. Zadaniem patrona jest przygotowanie aplikanta adwokackiego do wykonywania zawodu adwokata w rozumieniu niniejszej ustawy.”;

46) art. 77 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 77. 1. Po sześciu miesiącach aplikacji adwokackiej aplikant adwokacki może zastępować adwokata tylko przed sądem rejonowym, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami.
2. Po roku i sześciu miesiącach aplikacji adwokackiej aplikant adwokacki może także zastępować adwokata przed innymi sądami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu.
3. Aplikant adwokacki, który uprzednio odbył aplikację sądową, prokuratorską, notarialną lub radcowską zakończoną pozytywnie złożonym egzaminem, może zastępować adwokata przed sądem rejonowym, a po odbyciu jednego roku aplikacji adwokackiej — przed organami wymienionymi w ust. 2.”;

47) w art. 79 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) okoliczności wymienionych w art. 72 ust. 1 i art. 74,”;

48) w art. 81:

- a) dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie ust. 1,
- b) w ust. 1:
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) zawieszenie w czynnościach zawodowych na czas od trzech miesięcy do pięciu lat,”
 - skreśla się pkt 5,
- c) po ust. 1 dodaje się ust. 2—5 w brzmieniu:
- „2. Obok kary nagany i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pięciu lat.
3. Obok kary zawieszenia w czynnościach zawodowych orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesięciu.
4. Kara nagany oraz kara pieniężna pociąga za sobą utratę biernego prawa wyborczego do organu samorządu adwokackiego na czas trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.
5. Kara zawieszenia w czynnościach zawodowych pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organu samorządu adwokackiego na czas sześciu lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.”;

49) art. 82 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 82. 1. Karę pieniężną wymierza się w granicach od pięciokrotnej do pięćdziesiąt-

ciokrotnej podstawowej składki izbowej. Wpływy z kar pieniężnych okręgowa rada adwokacka przekazuje na cele adwokatury.

2. Kara wydalenia z adwokatury pociąga za sobą skreślenie z listy adwokatów bez prawa ubiegania się o ponowny wpis.”;

50) art. 83 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 83. 1. W stosunku do aplikantów adwokackich nie orzeka się kary pieniężnej.
2. Przepisy o zawieszeniu adwokatów w czynnościach zawodowych stosuje się odpowiednio do aplikantów adwokackich, przy czym czasu trwania zawieszenia nie zalicza się do okresu obowiązkowej aplikacji adwokackiej.”;

51) art. 84 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 84. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych, sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną.
2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:
- 1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany wymierza się łączną karę nagany,
 - 2) kary upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną,
 - 3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych,
 - 4) kara zawieszenia w czynnościach zawodowych nie podlega łączeniu z karą upomnienia, nagany i karą pieniężną,
 - 5) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze wydalenia z adwokatury wymierza się karę łączną wydalenia z adwokatury, a w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3.
3. Zasady przewidziane w ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie wydania orzeczenia łącznego.”;

52) art. 85 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 85. 1. Dziekan rady adwokackiej może wymierzyć członkowi izby karę upomnienia.

2. Od kary upomnienia wymierzonej w trybie przewidzianym w ust. 1 służy odwołanie do sądu dyscyplinarnego, który orzeka w tych sprawach jako druga i ostatnia instancja.”;
- 53) art. 86 otrzymuje brzmienie:
„Art. 86. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego o ten sam czyn, może być jednak zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.”;
- 54) art. 87 otrzymuje brzmienie:
„Art. 87. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza się, jeżeli zaszła okoliczność, która według Kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie.
2. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego, postanowienie o jego umorzeniu traci moc, a postępowanie toczy się nadal, jeżeli żąda tego — w terminie dwumiesięcznym od dnia zgonu obwinionego — jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.”;
- 55) art. 88 otrzymuje brzmienie:
„Art. 88. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata, a w wypadkach przewidzianych w art. 8 ust. 2 — sześć miesięcy.
2. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie karne.
3. Przedawnienie dyscyplinarne przerywa każda czynność organu powołanego do ścigania przewinienia.
4. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu popełnienia upłynęło pięć lat, a w wypadku przewidzianym w art. 8 ust. 2 — dwa lata.”;
- 56) art. 89 otrzymuje brzmienie:
„Art. 89. 1. Sąd dyscyplinarny jest w zakresie orzekania niezawisły.
2. Sąd dyscyplinarny rozstrzyga samodzielnie nasuwające się zagadnienia prawne i orzeka na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie całości kształtu dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.”;
- 57) art. 90 otrzymuje brzmienie:
„Art. 90. 1. Sąd dyscyplinarny wszczyna postępowanie na wniosek uprawnionego oskarżyciela
2. Minister Sprawiedliwości może polecić wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu.”;
- 58) art. 91 otrzymuje brzmienie:
„Art. 91. 1. W sprawach dyscyplinarnych orzekają:
1) sąd dyscyplinarny izby adwokackiej,
2) Wyższy Sąd Dyscyplinarny.
2. Sąd dyscyplinarny izby adwokackiej rozpoznaje wszystkie sprawy jako sąd pierwszej instancji, z wyjątkiem spraw określonych w art. 85 ust. 2.
3. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje:
1) jako druga instancja sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez sądy dyscyplinarne izb adwokackich,
2) inne sprawy przewidziane przepisami niniejszej ustawy.”;
- 59) po art. 91 dodaje się art. 91a w brzmieniu:
„Art. 91a. 1. Sąd Najwyższy rozpoznaje rewizję nadzwyczajną wniesioną od prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego przez Ministra Sprawiedliwości lub Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej z powodu rażącego naruszenia przepisów prawa lub oczywistej niesłuszności orzeczenia.
2. Rewizja nadzwyczajna na niekorzyść obwinionego może być wniesiona w ciągu sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.”;
- 60) art. 92 otrzymuje brzmienie:
„Art. 92. 1. Właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd dyscyplinarny izby adwokackiej, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.
2. Jeżeli przewinienie objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej obwinionych wpisanych na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich w różnych izbach, właściwy jest sąd dyscyplinarny, w którego okręgu popełniono przewinienie, a jeżeli miejsca tego ustalić nie można — sąd dyscyplinarny izby, w której wszczęto najpierw postępowanie dyscyplinarne.
3. Spory o właściwość miejscową, jeżeli ustalenie właściwości zgodnie z ust. 2 jest niemożliwe, rozstrzyga Wyższy Sąd Dyscyplinarny.
4. W razie gdy sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności albo gdy

wymagają tego względu celowości, Wyższy Sąd Dyscyplinarny wyznaczy inny sąd dyscyplinarny do rozpoznania sprawy.”;

61) art. 93 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 93. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są oskarżyciel, obwiniony i pokrzywdzony.
2. Oskarżycielem w postępowaniu jest rzecznik dyscyplinarny.
3. Obwinionym jest adwokat lub aplikant adwokacki, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.
4. Pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone postępowaniem adwokata lub aplikanta adwokackiego określonym w art. 80.”;

62) art. 94 otrzymuje brzmienie:

„Art. 94. Obwiniony ma prawo do ustanowienia obrońcy.”;

63) art. 95 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 95. 1. Sąd dyscyplinarny orzeka na rozprawie lub na posiedzeniu.
2. Rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego zapadają w formie orzeczeń lub postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.”;

64) po art. 95 dodaje się art. 95a—95m w brzmieniu:

„Art. 95a. Rozprawa przed sądem dyscyplinarnym jest jawna dla członków adwokatury oraz przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, chyba że zachodzą wymagane przez przepisy Kodeksu postępowania karnego wypadki prowadzenia postępowania przy drzwiach zamkniętych.

Art. 95b. Ministrowi Sprawiedliwości oraz osobom przez niego upoważnionym przysługuje w każdym stadium postępowania prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego, jak również prawo żądania prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych wraz z aktami sprawy.

Art. 95c. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) dochodzenie,
- 2) postępowanie przed sądem dyscyplinarnym,
- 3) postępowanie wykonawcze.

Art. 95d. Sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny może umorzyć postępowanie dyscyplinarne w wypadkach mniejszej wagi.

Art. 95e. 1. Sąd może wzywać i przesłuchiwać świadków oraz biegłych z zachowaniem przepisów postępowania karnego.

2. Karę za nieusprawiedliwione niestawienie, za odmowę zeznań lub przyrzeczenia, nakłada na świadka lub biegłego — na wniosek sądu dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego — sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego. Świadek lub biegły nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawienia, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia.

3. Przymusowe sprowadzenie świadka zarządza — na wniosek sądu dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego — właściwy sąd rejonowy.

Art. 95f. Odwołanie przysługuje stronom od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w pierwszej instancji oraz w wypadkach przewidzianych w niniejszej ustawie, w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania.

Art. 95g. Cofnięcie odwołania przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

Art. 95h. 1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje sprawę w granicach odwołania, bierze jednak z urzędu pod rozwagę naruszenie prawa materialnego oraz rażące naruszenie przepisów o postępowaniu.

2. Orzeczenie podlega zmianie na korzyść obwinionego lub uchyleniu niezależnie od granic odwołania, jeżeli jest ono oczywiście niesprawiedliwe.

Art. 95i. Wyższy Sąd Dyscyplinarny może orzec na niekorzyść obwinionego tylko wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy.

Art. 95j. 1. Adwokat lub aplikant adwokacki, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy. Postanowienie o tym zawieszeniu wydaje sąd dyscyplinarny z urzędu bądź na wniosek stron.

2. Postanowienie sądu dyscyplinarnego o tymczasowym zawieszeniu jest na-

tychmiast wykonalne. Jeżeli okres tymczasowego zawieszenia trwa więcej niż trzy miesiące, Wyższy Sąd Dyscyplinarny bada z urzędu zasadność zawieszenia.

Art. 95k. 1. W razie uniewinnienia lub umorzenia postępowania, adwokatowi przysługuje w stosunku do izby adwokackiej roszczenie o utracony dochód, jeżeli tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych było nieuzasadnione.

2. Zasady przewidziane w ust. 1 stosuje się odpowiednio do uniewinnienia lub umorzenia postępowania w wyniku rewizji nadzwyczajnej lub wznowienia postępowania.

3. Roszczenie wygasa w razie niezłożenia wniosku w terminie rocznym od daty uprawomocnienia się orzeczeń dyscyplinarnych, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. O roszczeniach, o których mowa w ust. 1—3, rozstrzyga sąd dyscyplinarny.

Art. 95l. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego stanowią wszelkie wydatki poniesione w związku z tym postępowaniem.

2. Koszty postępowania ponosi obwiniony w razie skazania, a w pozostałych wypadkach izba adwokacka.

Art. 95f. 1. Usunięcie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym następuje z urzędu po upływie:

1) trzech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego orzekającego karę upomnienia, karę nagany lub karę pieniężną,

2) pięciu lat od odbycia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych, jeżeli adwokat lub aplikant adwokacki nie zostanie w tym czasie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.

2. Nie usuwa się wzmianki o karze wydalenia z adwokatury.

Art. 95m. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, w drodze rozporządzenia, wyda szczegółowe przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym.”;

65) skreśla się art. 98.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. Nr 19, poz. 145, z 1989 r. Nr 33,

poz. 175 i z 1996 r. Nr 106, poz. 496) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. Ustawa określa zasady wykonywania zawodu radcy prawnego oraz zasady organizacji i działania samorządu radców prawnych.

2. Tytuł zawodowy „radca prawny” podlega ochronie prawnej.”;

2) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana.”;

3) w art. 3:

a) w ust. 2 wyraz „zawodowej” zastępuje się wyrazami „radcy prawnego”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3—5 w brzmieniu:

„3. Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej.

4. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.

5. Radca prawny nie może być zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.”;

4) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. Wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej podmiotom gospodarczym, jednostkom organizacyjnym oraz osobom fizycznym, z wyłączeniem spraw rodzinnych, opiekuńczych i karnych. Wyłączenie to nie obejmuje występowania w sprawach karnych w charakterze pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego oraz powoda cywilnego, jeżeli są to instytucje państwowe lub społeczne albo podmioty gospodarcze.

2. Przez jednostkę organizacyjną rozumie się organ państwowy lub samorządowy, osobę prawną, organizację społeczną i polityczną oraz inny podmiot nie posiadający osobowości prawnej.

3. Radca prawny nie może wykonywać zawodu w kancelarii radcy prawnego lub w spółkach, o których mowa w art. 8 ust. 1, jeżeli jego małżonek pełni funkcję sędziego albo osoba z nim spokrewniona do drugiego stopnia lub spowinowacana w pierwszym stopniu pełni taką funkcję w okręgu sądu wojewódzkiego właściwego dla miejsca wy-

konywania zawodu przez radcę prawnego.”;

5) w art. 5:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Radcowie prawni zorganizowani są na zasadach samorządu zawodowego, zwanego dalej „samorządem”.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Nadzór nad działalnością samorządu wykonuje Minister Sprawiedliwości w zakresie i formach określonych niniejszą ustawą.”;

6) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. Zawód radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami.

2. Postanowienie ust. 1 nie stanowi przeszkody do udzielania opinii prawnych przez nauczycieli akademickich posiadających wyższe wykształcenie prawnicze, a także przez posiadających takie wykształcenie pracowników organów państwowych i samorządowych w ramach wykonywania przez nich obowiązków pracowniczych.”;

7) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Pomocą prawną jest w szczególności udzielanie porad i konsultacji prawnych, opinii prawnych, zastępstwo prawne i procesowe.”;

8) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Radca prawny wykonuje zawód w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie radcowie prawni lub radcowie prawni i adwokaci, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej.

2. Radca prawny może świadczyć pomoc prawną osobom fizycznym tylko w ramach wykonywania zawodu w kancelarii radcy prawnego lub w spółkach, o których mowa w ust. 1, bez jednoczesnego pozostawania w stosunku pracy.

3. Radca prawny jest zobowiązany zawiadomić radę właściwej okręgowej izby radców prawnych o podjęciu wykony-

wania zawodu i formach jego wykonywania, o adresie i nazwie kancelarii lub spółki, a także o każdej zmianie tych informacji.

4. Zakres pomocy prawnej, terminy i warunki jej wykonywania oraz wynagrodzenie określa umowa.

5. Ilekroć w ustawie jest mowa o „stosunku pracy”, „zatrudnieniu”, „wynagrodzeniu”, rozumie się przez to również odpowiednio „stosunek służbowy”, „pełnienie służby” i „uposażenie”.”;

9) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Radca prawny wykonujący zawód w ramach stosunku pracy zajmuje samodzielne stanowisko podległe bezpośrednio kierownikowi jednostki organizacyjnej.

2. Jeżeli jednostka organizacyjna zatrudnia dwóch lub więcej radców prawnych, jednemu z nich powierza koordynację pomocy prawnej w tej jednostce.

3. W organie państwowym lub samorządowym radca prawny wykonuje pomoc prawną w komórce lub w jednostce organizacyjnej, w biurze, w wydziale lub na wyodrębnionym stanowisku do spraw prawnych podległym bezpośrednio kierownikowi tego organu. W organie państwowym radca prawny może być zatrudniony także w innej wyodrębnionej komórce lub jednostce organizacyjnej i podlegać jej kierownikowi.

4. Radcy prawnemu nie można polecać wykonania czynności wykraczającej poza zakres pomocy prawnej.”;

10) w art. 10 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przed sądem wojewódzkim, przed sądem apelacyjnym oraz przed organem drugiej instancji w postępowaniu administracyjnym,”;

11) w art. 11 w ust. 2 po wyrazie „zniewagę” dodaje się wyrazy „lub zniestawienie”;

12) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Radca prawny podczas i w związku z wykonywaniem czynności zawodowych korzysta z ochrony prawnej przysługującej sędziemu i prokuratorowi.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, strój urzędowy radców prawnych biorących udział w rozprawach sądowych.”;

13) w art. 13 skreśla się ust. 2;

14) w art. 16 skreśla się ust. 2;

15) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. Radca prawny wykonujący zawód w ramach stosunku pracy może być zatrudniony jednocześnie w więcej niż jednej jednostce organizacyjnej i w wymiarze przekraczającym jeden etat.”;

16) w art. 18 skreśla się ust. 3;

17) w art. 19:

a) w ust. 1 w zdaniu drugim wyrazy „w terminie 10 dni” zastępuje się wyrazami „w terminie 14 dni”,

b) skreśla się ust. 2;

18) skreśla się art. 20;

19) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. Radca prawny może udzielić dalszego pełnomocnictwa (substytucji) innemu radcy prawnemu, adwokatowi, a także aplikantowi radcowskiemu.”;

20) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. 1. Radca prawny może odmówić udzielenia pomocy prawnej tylko z ważnych powodów.

2. Radca prawny, wypowiadając pełnomocnictwo, umowę zlecenia lub umowę o pracę, obowiązany jest wykonać wszystkie niezbędne czynności, aby okoliczność ta nie miała negatywnego wpływu na dalszy tok prowadzonych przez niego spraw.”;

21) po art. 22 dodaje się art. 22¹—22⁶ w brzmieniu:

„Art. 22¹. Rada okręgowej izby radców prawnych jest uprawniona do kontroli i oceny wykonywania zawodu przez radcę prawnego. Kontrolę przeprowadzają i oceny dokonują wizytatorzy powołani przez radę spośród radców prawnych.

Art. 22². Rada okręgowej izby radców prawnych na podstawie orzeczenia lekarskiego i po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania wyjaśniającego może — na wniosek Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych lub dziekana rady okręgowej izby radców prawnych — podjąć uchwałę o trwałej niezdolności radcy prawnego do wykonywania zawodu. W razie wszczęcia takiego postępowania rada może zawiesić radcę prawnego w wykonywaniu czynności na czas trwania postępowania.

Art. 22³. 1. Koszty pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu ponosi Skarb Państwa.

2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ponoszenia kosztów, o których mowa w ust. 1.

Art. 22⁴. 1. Radca prawny wykonujący zawód na podstawie stosunku pracy ma prawo do wynagrodzenia i innych świadczeń określonych w układzie zbiorowym pracy lub w przepisach o wynagradzaniu pracowników, obowiązujących w jednostce organizacyjnej zatrudniającej radcę prawnego. Wynagrodzenie to nie może być niższe od wynagrodzenia przewidzianego dla stanowiska pracy głównego specjalisty lub innego równorzędnego stanowiska pracy. Jeżeli prawo do dodatków uzależnione jest od wymogu kierowania zespołem pracowników, wymogu tego nie stosuje się do radcy prawnego.

2. Radca prawny uprawniony jest do dodatkowego wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż 65% kosztów zastępstwa sądowego zasądzonych na rzecz strony przez niego zastępowanej lub jej przyznanych w ugodzie, postępowaniu polubownym, arbitrażu zagranicznym lub w postępowaniu egzekucyjnym, jeżeli koszty te zostały ściągnięte od strony przeciwnej. W państwowych jednostkach sfery budżetowej wysokość i termin wypłaty wynagrodzenia określa umowa cywilnoprawna.

Art. 22⁵. 1. Opłaty za czynności radców prawnych wykonujących zawód w kancelariach radców prawnych lub w spółkach, o których mowa w art. 8 ust. 1, oraz zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej ustala umowa z klientem.

2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Naczelnej Rady Adwokackiej ustala, w drodze rozporządzenia, opłaty za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiące podstawę do zasądzania przez sądy kosztów zastępstwa prawnego.

3. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Naczelnej Rady Adwokackiej określi, w drodze rozporządzenia, stawki minimalne za czynności radców prawnych, o których mowa w ust. 1.

Art. 22⁶. Składki na ubezpieczenie społeczne radcy prawnego opłacają jednostki organi-

zacyjne zatrudniające radcę prawnego, spółki, o których mowa w art. 8 ust. 1, lub osobiście radcowie prawni wykonujący zawód w kancelarii radcy prawnego lub w spółkach określonych w art. 8 ust. 1.”;

22) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. Prawo wykonywania zawodu radcy prawnego powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę radców prawnych i złożenia ślubowania.”;

23) w art. 24:

a) w ust. 1:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ukończył uniwersyteckie studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra prawa lub zagraniczne uniwersyteckie studia prawnicze uznane w Polsce za równorzędne oraz włada językiem polskim w mowie i piśmie,”

— skreśla się pkt 2,

— pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego,”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wpisu na listę radców prawnych dokonuje rada okręgowej izby radców prawnych na wniosek zainteresowanego. Listę prowadzi rada okręgowej izby radców prawnych właściwa dla miejsca jego zamieszkania. Podstawą wpisu jest uchwała rady okręgowej izby radców prawnych.”,

c) skreśla się ust. 3—5;

24) w art. 25:

a) w ust. 1:

— skreśla się pkt 2,

— pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osób, które co najmniej przez trzy lata zajmowały stanowisko sędziego, prokuratora albo wykonywały zawód notariusza lub adwokata, którzy stanowiska te, tytuły i uprawnienia uzyskali na zasadach określonych w przepisach prawa.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada okręgowej izby radców prawnych, aplikantom radcowskim wpisanym na listę po odbyciu zakończonej egzaminem z pozytywnym wynikiem aplikacji sądowej, prokuratorowskiej, notarialnej lub adwokackiej, może skrócić okres aplikacji radcowskiej do lat dwóch, jak również zwolnić od odbycia aplikacji.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Od wymogu odbycia aplikacji radcowskiej Krajowa Rada Radców Prawnych może zwolnić, na zasadzie wzajemności, obywatela państwa Unii Europejskiej, jeżeli ukończył on zagraniczne uniwersyteckie studia prawnicze uznane w Polsce za równorzędne oraz włada językiem polskim w mowie i piśmie, spełnia przesłanki wymienione w art. 24 ust. 1 pkt 3—5, jest wpisany na listę adwokatów w państwie Unii Europejskiej i wykonywał zawód adwokata lub radcy prawnego. Obywatel państwa Unii Europejskiej zdaje egzamin w okręgowej izbie radców prawnych wyznaczonej przez Krajową Radę Radców Prawnych.”;

25) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. Osoby, które wykonują zawód sędziego, prokuratora, notariusza, komornika, asesora sądowego, prokuratorowskiego i notarialnego bądź odbywają aplikację sądową, prokuratorowską lub notarialną, nie mogą jednocześnie zostać wpisane na listę radców prawnych ani wykonywać zawodu radcy prawnego.”;

26) w art. 27 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rota ślubowania składanego przez radcę prawnego ma następujące brzmienie: „Ślubuję uroczyście w wykonywaniu zawodu radcy prawnego przyczyniać się do ochrony i umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązki zawodowe wypełniać sumiennie i zgodnie z przepisami prawa, zachować tajemnicę zawodową, postępować godnie i uczciwie, kierując się zasadami etyki radcy prawnego i sprawiedliwości.”;

27) w art. 28:

a) w ust. 1:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wykonywania zawodu adwokata,”

— pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej.”,

b) w ust. 3 skreśla się wyraz „osób”;

28) w art. 29:

a) skreśla się pkt 2,

b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) nieuiszczania składek członkowskich za okres dłuższy niż jeden rok,”;

29) w art. 30 w ust. 1 wyrazy „mimo spełnienia warunku” zastępuje się wyrazami „pomimo wniosku radcy prawnego”;

30) art. 31 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 31. 1. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie wpisu na listę radców prawnych powinna być podjęta w ciągu trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku.
2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały.
3. Od ostatecznej decyzji odmawiającej wpisu na listę radców prawnych oraz w wypadku niepodjęcia uchwały przez radę okręgowej izby radców prawnych w ciągu trzech miesięcy od złożenia wniosku o wpis lub niepodjęcia uchwały przez Krajową Radę Radców Prawnych w ciągu trzech miesięcy od doręczenia odwołania zainteresowanemu służy skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.”;

31) w art. 31¹:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Rada okręgowej izby radców prawnych zawiadamia, w terminie 30 dni, Ministra Sprawiedliwości o każdej uchwale o wpisie na listę radców prawnych lub aplikantów radcowskich, jak i o odmowie wpisu.”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Sprzeciw Ministra Sprawiedliwości może być zaskarżony przez zainteresowanego do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia sprzeciwu.”;

32) w art. 32:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Aplikacja radcowska trwa trzy lata i sześć miesięcy.”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Aplikację radcowską odbywa się w kancelarii radcy prawnego, w spółce radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów lub w jednostkach organizacyjnych, a co najmniej przez okres roczny — w sądzie, w kancelarii notarialnej i prokuraturze, na podstawie porozumienia rady okręgowej izby radców prawnych z radcą prawnym w kancelarii lub w spółce, lub z kierownikiem właściwej jednostki organizacyjnej, prezesem sądu wojewódzkiego, izby notarialnej lub prokuratorem wojewódzkim.”;

33) art. 33 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 33. 1. Na listę aplikantów radcowskich może być wpisana osoba, która spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1 pkt 1, 3—5 i zapewni pokrycie kosztów aplikacji radcowskiej.

2. Wpis na listę aplikantów radcowskich następuje po przeprowadzeniu konkursu przez radę okręgowej izby radców prawnych.

3. Konkurs przeprowadza się raz w roku przed okresem szkoleniowym w ciągu dwóch miesięcy od określonego przez radę okręgowej izby radców prawnych terminu przyjmowania wniosków o wpis na listę aplikantów radcowskich. Okres przyjmowania wniosków nie może być krótszy niż miesiąc.

4. Przepisy art. 3 ust. 3—5, art. 11, art. 12 ust. 1, art. 23, art. 24 ust. 1 pkt 1, 3—5, art. 27, art. 31 i art. 31¹ stosuje się odpowiednio.”;

34) po art. 35 dodaje się art. 35¹ w brzmieniu:

- „Art. 35¹. Po upływie sześciu miesięcy od rozpoczęcia aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego przed sądem rejonowym i organami administracji pierwszej instancji. Po dwóch latach aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego przed innymi sądami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego.”;

35) art. 37 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 37. 1. Aplikanta radcowskiego skreśla się z listy aplikantów radcowskich:
- 1) w wypadkach, o których mowa w art. 29 pkt 1, 3—6, stosowanych odpowiednio,
- 2) w razie nieprzystąpienia bez usprawiedliwionej przyczyny do egzaminu radcowskiego w terminie ustalonym przez radę okręgowej izby radców prawnych.
2. Rada okręgowej izby radców prawnych może skreślić aplikanta radcowskiego z listy aplikantów radcowskich, jeżeli stwierdzi jego nieprzydatność do wykonywania zawodu radcy prawnego.
3. Od uchwały o skreśleniu aplikanta z listy aplikantów w trybie ust. 2 służy odwołanie do Krajowej Rady Radców Prawnych.”;

36) w art. 38:

- a) w ust. 1 skreśla się zdanie drugie,
- b) w ust. 2 wyrazy „państwowymi biurami” zastępuje się wyrazem „kancelariami”,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 3—5 w brzmieniu:
- „3. Szkolenie aplikantów radcowskich może być organizowane wspólnie z aplikantami adwokackimi.

4. Aplikant radcowski odbywa aplikację radcowską pod kierunkiem patrona wyznaczonego przez radę okręgową izby radców prawnych.
5. Zadaniem patrona jest przygotowanie aplikanta radcowskiego do wykonywania zawodu radcy prawnego w rozumieniu niniejszej ustawy.”;
- 37) w art. 41:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) współdziałanie w kształtowaniu i stosowaniu prawa,”
- b) w pkt 5 wyraz „czuwanie” zastępuje się wyrazem „nadzór”,
- c) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
- „6) prowadzenie badań w zakresie funkcjonowania pomocy prawnej.”;
- 38) art. 43 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 43. 1. Kadencja organów samorządu trwa cztery lata, jednakże organy są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.
2. Członkowie organów mogą być odwołani przez organ, który ich wybrał.”;
- 39) art. 46 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 46. Krajowa Rada Radców Prawnych przedstawia corocznie informację o funkcjonowaniu samorządu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 40) art. 47 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 47. Minister Sprawiedliwości może zaskarżyć do Sądu Najwyższego sprzeczną z prawem uchwałę organów samorządu w terminie sześciu miesięcy od dnia doręczenia mu tej uchwały. Sąd utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź uchyla ją i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.”;
- 41) w art. 48 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
- „Uchwała Krajowej Rady Radców Prawnych powinna być podjęta w terminie dwóch miesięcy, a uchwała Krajowego Zjazdu Radców Prawnych na najbliższym Zjeździe.”;
- 42) w art. 50 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. W zgromadzeniu okręgowej izby radców prawnych uczestniczą wszyscy radcowie prawni należący do danej izby oraz, bez prawa głosu, aplikanci radcowscy tej izby.”,
- 43) w art. 52 w ust. 3:
- a) w pkt 3 wyraz „czuwanie” zastępuje się wyrazem „nadzór”,
- b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji podmiotu prowadzącego działalność w zakresie pomocy prawnej niezgodnie z przepisami niniejszej ustawy.”,
- c) skreśla się pkt 5;
- 44) w art. 53 wyraz „gospodarczej” zastępuje się wyrazem „finansowej”;
- 45) w art. 56 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. W Krajowym Zjeździe Radców Prawnych udział biorą delegaci wybrani przez zgromadzenia okręgowych izb radców prawnych oraz, z głosem doradczym, nie będący delegatami: członkowie ustępującej Krajowej Rady Radców Prawnych, Przewodniczący Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Główny Rzecznik Dyscyplinarny i Przewodniczący Wyższej Komisji Rewizyjnej.”;
- 46) w art. 57:
- a) skreśla się pkt 5,
- b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
- „6) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Krajowej Rady Radców Prawnych, Wyższej Komisji Rewizyjnej, Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego,”
- c) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
- „7) uchwalanie zasad etyki radców prawnych,”;
- 47) w art. 58 w ust. 2 wyraz „miesiąca” zastępuje się wyrazami „dwóch miesięcy”;
- 48) w art. 60:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) reprezentowanie samorządu wobec sądów, organów państwowych i samorządowych, instytucji i organizacji,”
- b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) wybór Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, jeżeli jego mandat wygaś w okresie pomiędzy Krajowymi Zjazdami Radców Prawnych,”
- c) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
- „5a) wybór przewodniczącego Krajowego Zespołu Wizytatorów, jego zastępcy i członków,”
- d) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
- „7) koordynowanie doskonalenia zawodowego radców prawnych,”
- e) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
- „8) uchwalanie regulaminów:
- a) działalności samorządu i jego organów,

- b) zakresu, trybu działania oraz zasad wynagradzania wizytatorów,
- c) odbywania aplikacji radcowskiej i składania egzaminu radcowskiego oraz pokrywania kosztów aplikacji radcowskiej i ustalania ich wysokości,
- d) prowadzenia list radców prawnych i aplikantów radcowskich,"
- f) po pkt 8 dodaje się pkt 8a i 8b w brzmieniu:
- „8a) uchylenie sprzecznych z prawem uchwał zgromadzenia okręgowej izby radców prawnych,
- 8b) ustalanie zasad przeprowadzania konkursu na aplikantów radcowskich,"
- g) w pkt 10 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:
- „11) określanie wysokości składki członkowskiej i zasad jej podziału oraz wysokości opłat związanych z decyzją w sprawie wpisu na listę radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz opłat manipulacyjnych.”;
- 49) w art. 61 wyraz „gospodarczej” zastępuje się wyrazem „finansowej”;
- 50) w art. 63 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) ze składek radców prawnych i aplikantów radcowskich, opłat związanych z postępowaniem w sprawie wpisu na listę radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz kar pieniężnych,”;
- 51) art. 64 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 64. 1. Radca prawny i aplikant radcowski podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej:
- 1) za zawinione, nienależyte wykonywanie zawodu radcy prawnego,
 - 2) za czyny sprzeczne ze ślubowaniem radcowskim lub z zasadami etyki radcy prawnego.
2. Od odpowiedzialności dyscyplinarnej wyłączone są czyny naruszające przepisy dotyczące porządku i dyscypliny pracy, określone w Kodeksie pracy.”;
- 52) w art. 65:
- a) w ust. 1:
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas od trzech miesięcy do pięciu lat,”
- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
- „3a) kara pieniężna nie niższa od połowy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za miesiąc poprzedzający datę orzeczenia dyscyplinarnego i nie wyższa od pięciokrotności tego wynagrodzenia,”
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:
- „2a. Obok kary nagany z ostrzeżeniem i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pięciu lat.
- 2b. Obok kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesięciu.”;
- 53) w art. 70:
- a) w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „upłynął rok” zastępuje się wyrazami „upłynęły trzy lata”,
- b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „spośród radców prawnych”;
- 54) w art. 71 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Usunięcie wzmianki o orzeczeniu dyscyplinarnym następuje z urzędu po upływie:
- 1) trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego orzekającego karę upomnienia lub nagany z ostrzeżeniem,
 - 2) pięciu lat od upływu okresu zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.”;

55) art. 72 otrzymuje brzmienie:

„Art. 72. 1. Sąd Najwyższy rozpoznaje rewizję nadzwyczajną wniesioną od prawomocnego orzeczenia przez Ministra Sprawiedliwości lub Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych z powodu rażącego naruszenia przepisów prawa lub oczywistej niestuszności orzeczenia.

2. Rewizja nadzwyczajna na niekorzyść obwinionego może być wniesiona w ciągu sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.”;

56) art. 75 otrzymuje brzmienie:

„Art. 75. Stosunek służbowy oraz wynikające z niego prawa i obowiązki radców prawnych i aplikantów radcowskich będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej, funkcjonariuszami Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Służby Więziennej w zakresie nie określonym niniejszą ustawą określają przepisy odrębnych ustaw.”;

57) skreśla się art. 78;

58) skreśla się art. 79;

59) skreśla się art. 80;

60) skreśla się art. 81;

61) skreśla się art. 82;

62) skreśla się art. 83.

Art. 3. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 1980 r. Nr 9, poz. 26 i Nr 27, poz. 111, z 1982 r. Nr 7, poz. 55 i Nr 45, poz. 289, z 1983 r. Nr 41, poz. 185, z 1984 r. Nr 34, poz. 183, z 1986 r. Nr 47, poz. 228, z 1987 r. Nr 21, poz. 123 i Nr 33, poz. 186, z 1989 r. Nr 20, poz. 107, z 1990 r. Nr 34, poz. 201, z 1991 r. Nr 100, poz. 442 i Nr 119, poz. 513, z 1994 r. Nr 122, poz. 593, z 1995 r. Nr 1, poz. 1 i Nr 74, poz. 368 oraz z 1996 r. Nr 43, poz. 189 i Nr 106, poz. 496) w art. 33 w § 3 po wyrazie „Adwokat” dodaje się wyrazy „i radca prawny”.

Art. 4. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 270 i Nr 54, poz. 348) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 89 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Pełnomocnictwo udzielone przez osobę fizyczną składane przez radcę prawnego powinno zawierać oświadczenie pełnomocnika, że nie pozostaje on w stosunku pracy. W wypadku udzielenia pełnomocnictwa w sposób określony w § 2 oświadczenie radcy prawnego złożone wobec sądu zostaje wciągnięte do protokołu.”;

2) w art. 98 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.”

Art. 5. W ustawie z dnia 19 kwietnia 1969 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 13, poz. 96, z 1982 r. Nr 16, poz. 124 i Nr 41, poz. 273, z 1983 r. Nr 44, poz. 203, z 1985 r. Nr 23, poz. 100 i Nr 31, poz. 138, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 20, poz. 135, z 1989 r. Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 43, poz. 251, Nr 53, poz. 306 i Nr 72, poz. 422, z 1991 r. Nr 83, poz. 371 i Nr 100, poz. 442, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 74, poz. 332 i Nr 126, poz. 615, z 1995 r. Nr 89, poz. 443 i poz. 444 i Nr 95, poz. 475, z 1996 r. Nr 152, poz. 720 i Nr 155, poz. 757 oraz z 1997 r. Nr 6, poz. 31 i Nr 71, poz. 449) w art. 79 w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Radca prawny może być również pełnomocnikiem pokrzywdzonego podmiotu gospodarczego.”

Art. 6. W ustawie z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 1994 r. Nr 13, poz. 48, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i z 1996 r. Nr 77, poz. 367) w art. 30 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie może być sędzią Sądu Najwyższego osoba, której małżonek:

- 1) wykonuje zawód adwokata,
- 2) wykonuje zawód radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie radcowie prawni lub radcowie prawni i adwokaci, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej.”

Art. 7. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25, Nr 77, poz. 355, Nr 91, poz. 421 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 81, poz. 406 oraz z 1996 r. Nr 77, poz. 367) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 53 otrzymuje brzmienie:

„Art. 53. §1. Nie może być sędzią osoba, której małżonek:

- 1) wykonuje zawód adwokata,
- 2) wykonuje zawód radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie radcowie prawni lub radcowie prawni i adwokaci, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej.

§ 2. Nie może być sędzią również osoba, której krewny do drugiego stopnia lub powinowaty pierwszego stopnia:

- 1) wykonuje zawód adwokata,
- 2) wykonuje zawód radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego oraz w spółkach, o których mowa w § 1 pkt 2

— na obszarze właściwego sądu wojewódzkiego.”;

2) w art. 59 w § 1 w pkt 4 po wyrazie „adwokata” dodaje się wyrazy „albo radcy prawnego, o którym mowa w art. 53 § 1 pkt 2”;

3) w art. 61 w § 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) pozostawania sędziego w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia lub powinowactwa pierwszego stopnia do osoby, która wykonuje zawód adwokata albo radcy prawnego, o którym mowa w art. 53 § 1 pkt 2, na obszarze właściwego sądu wojewódzkiego.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr. 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 23, poz. 117, Nr 43, poz. 272, Nr 54, poz. 348 i Nr 60, poz. 369) skreśla się art. 24.

Art. 9. W ustawie z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 i Nr 104, poz. 515) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. Nie może być sędzią Naczelnego Sądu Administracyjnego osoba, której małżonek:

- 1) wykonuje zawód adwokata,
- 2) wykonuje zawód radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie radcowie prawni lub radcowie prawni i adwokaci, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej.”

Art. 10. 1. Spółki świadczące pomoc prawną obowiązane są w ciągu jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosować swoją formę, skład osobowy i przedmiot działalności do przepisów tej ustawy albo zakończyć działalność w zakresie świadczenia pomocy prawnej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do spółek z udziałem zagranicznym, które świadczą pomoc prawną, istniejących w dniu 1 października 1996 r., utworzonych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz. U. z 1997 r. Nr 26, poz. 143), z tym że termin wykonania obowiązku dostosowania swojej formy, składu osobowego i przedmiotu działalności, z uwzględnieniem art. 11, albo zakończenia działalności w zakresie świadczenia pomocy prawnej, wynosi 3 lata od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. 1. Spółki z udziałem zagranicznym mogą być tworzone na podstawie ustawy, o której mowa

w art. 10 ust. 2, w celu świadczenia pomocy prawnej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli spełniają następujące warunki:

- 1) wszyscy wspólnicy (akcjonariusze) zagraniczni posiadają uprawnienia do samodzielnego wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego uzyskane za granicą albo są spółkami z wyłącznym udziałem takich osób, a wszyscy wspólnicy polscy są radcami prawnymi lub adwokatami,
- 2) wspólnicy (akcjonariusze) zagraniczni wykażą wzajemność ze strony krajów, w których posiadają uprawnienia do samodzielnego wykonywania zawodu określonego w pkt 1, a w przypadku spółek, o których mowa w pkt 1, ze strony krajów ich siedziby.

2. Adwokaci i radcowie prawni mogą świadczyć pomoc prawną w ramach spółek, o których mowa w ust. 1, jeżeli są wspólnikami lub akcjonariuszami.

Art. 12. 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa odwołuje sędziego, którego małżonek w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wykonywał zawód radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie radcowie prawni lub radcowie prawni i adwokaci, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej, jeżeli po upływie 3 lat od dnia jej wejścia w życie nadal ten zawód wykonuje.

2. Uprawnienie określone w art. 61 § 2 pkt 3 ustawy, o której mowa w art. 7, wobec sędziego pozostającego w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa z osobą wykonującą zawód radcy prawnego, o którym mowa w ust. 1, może być wykonane nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 13. 1. Radca prawny, który w dniu 1 października 1996 r. wykonywał zawód jednocześnie w ramach stosunku pracy w organach administracji rządowej lub samorządowej oraz w kancelarii radcy prawnego albo w spółce z udziałem radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów, może świadczyć pomoc prawną osobom fizycznym nie prowadzącym działalności gospodarczej przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowując zatrudnienie w ramach stosunku pracy w organach administracji rządowej lub samorządowej.

2. Radca prawny, który w dniu 1 października 1996 r. wykonywał zawód jednocześnie w ramach stosunku pracy u innych pracodawców niż wymienieni w ust. 1 oraz w kancelarii radcy prawnego albo w spółce z udziałem radców prawnych lub radców

prawnych i adwokatów, może świadczyć pomoc prawną osobom fizycznym przez okres 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowując zatrudnienie w ramach stosunku pracy u innych pracodawców.

Art. 14. Do osób, które rozpoczęły aplikację adwokacką lub radcowską przed dniem wejścia ustawy w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 15. Minister Sprawiedliwości ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst usta-

wy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze i jednolity tekst ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych — z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania tych jednolitych tekstów.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*